

Het Familiestatuut ter voorkoming van ruzie binnen het familiebedrijf

Het adviseren van familiebedrijven is zeer dynamisch waarbij geen dag hetzelfde is, aangezien binnen het familiebedrijf diverse belangen spelen. Helaas leiden de diverse belangen ook regelmatig tot conflicten binnen het familiebedrijf en vervolgens ook binnen de familie. Dit kan zelfs het bestaansrecht van het familiebedrijf bedreigen.

Het Familiestatuut kan zorgen voor continuïteit en harmonie binnen de familie en het bedrijf.

Familiestatuut

Bij familiebedrijven bestaat een grote verwevenheid tussen de familie en het bedrijf. Familiebanden zorgen voor een automatische verbondenheid wanneer er gezamenlijk wordt ondernomen. Dit heeft veel voordelen, maar dat kan ook leiden tot spanningen. Het is derhalve belangrijk om vast te leggen hoe je als familie wilt ondernemen, of dat de pater of mater familias zijn of haar wensen over de toekomst van het familiebedrijf kenbaar maakt aan de rest van de familie. Al deze afspraken kunnen worden vastgelegd in een Familiestatuut.

Familie, bedrijf en eigendom lopen door elkaar heen

Het familiebedrijf bestaat uit twee verschillende entiteiten met totaal verschillende drijfveren en patronen.

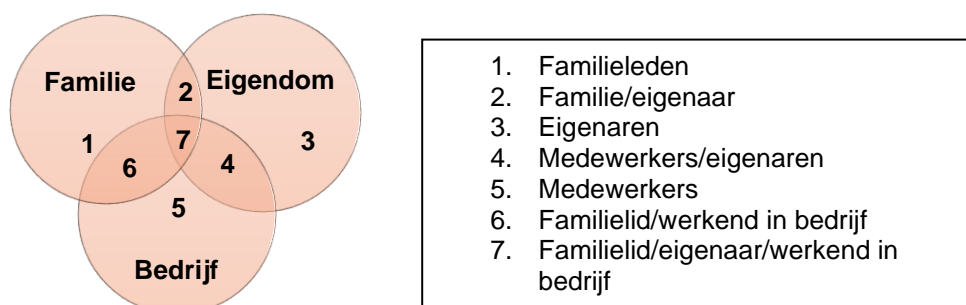
Een familie hecht vaak veel waarde aan gelijkheid, loyaliteit en de zorg voor familieleden. Familieleden zijn levenslang met elkaar verbonden door emotionele banden die een versterkend effect kunnen hebben, maar tevens ook een bedreiging kunnen vormen.

Een bedrijf is meer extern georiënteerd met de bedoeling om prestaties te behalen. Beloning van medewerkers wordt gebaseerd op basis van prestaties, leeftijd en ervaring. Zo komen de talenten binnen een onderneming bovendien.

Bovenstaande belangen kunnen dilemma's met zich meebrengen en met elkaar botsen en leiden regelmatig tot conflicten en ruzies binnen de familie.

Daarnaast heb je binnen het familiebedrijf uiteraard ook te maken met eigendom. Met name in de situatie wanneer er reeds sprake is van een tweede of derde generatie familiebedrijf. In de praktijk komt het regelmatig voor dat niet alle familieleden eigenaar zijn of dat niet alle familieleden in het familiebedrijf werken.

In onderstaand figuur kun je heel duidelijk de complexiteit van het familiebedrijf zien.

Iedere positie in de figuur heeft zijn of haar eigen belangen. Belangen van familieleden, werknemers in het bedrijf en eigenaren liggen echter vaak net wat anders waardoor dilemma's, conflicten en bepaalde vraagstellingen kunnen ontstaan. Deze kunnen allemaal ter tafel komen bij het opstellen van het Familiestatuut.

Hoe komt een Familiestatuut tot stand?

Aan het opstellen van een Familiestatuut gaat een heel proces vooraf. Helaas is het geen invuloefening. Er worden vaak intensieve gesprekken gevoerd om zo gezamenlijk draagvlak te creëren. Tijdens deze gesprekken komen de visie en ideeën aan bod van iedereen die een rol heeft in de familie. Het is raadzaam om een externe deskundige aan te stellen, zodat iedereen de ruimte krijgt zijn inbreng te leveren.

Wat kan er in een Familiestatuut worden opgenomen?

Een Familiestatuut is altijd maatwerk; elke onderneming en elke familie is immers anders. Wel kunnen uiteraard onderwerpen benoemd worden waar de familie gezamenlijk iets over zou moeten vinden. Denk hierbij aan het volgende onderdelen.

1. Inleiding

In de inleiding komen veelal de volgende onderwerpen aan bod:

- de historie van de familie en het bedrijf;
- de aanleiding en doel van het statuut;
- welke familieleden betrokken zijn;
- eigendom;
- afspraken over aanpassing van het Familiestatuut.

2. Achtergrond

Hierin wordt vastgelegd wat de normen en waarden zijn die de familie belangrijk vindt. Wat wil het familiebedrijf bereiken? Van missie naar visie naar concrete doelen.

3. Communicatie

Een Familiestatuut heeft geen waarde indien er niet naar wordt gehandeld. De reden is vaak dat de onderlinge communicatie niet goed verloopt. Daarom is het heel belangrijk om in het Familiestatuut hierover concrete afspraken te maken, waarbij het van belang is dat familieleden elkaar hierop kunnen (en durven) aanspreken.

4. Rol- en taakverdeling

In een familiebedrijf waarin meerdere mensen samenwerken is het daarnaast noodzakelijk om een duidelijke rol- en taakverdeling met elkaar af te spreken. Eveneens is van belang om afspraken te maken tussen de familieleden die in de bedrijfsvoering een rol spelen.

5. Eigenaarschap

Het eigenaarschap is meestal gekoppeld aan het bezit van aandelen. Vragen die hierbij spelen zijn onder andere: wie kunnen er binnen de familie aandelen verwerven? Kunnen aandelen aan niet-familieleden worden overgedragen? Wat gebeurt er bij scheiding of overlijden met het aandelenbezit?

Taxperience Family Business

Hierboven hebben wij kort uiteengezet wat een Familiestatuuut inhoudt en dat het Familiestatuuut wat ons betreft eigenlijk niet mag ontbreken in het familiebedrijf, gelet op de diverse belangen die binnen het familiebedrijf spelen.

Taxperience Family Business heeft ruime ervaring met het opstellen van een Familiestatuuut, en met het proces van de totstandkoming ervan. Indien u hier vragen over heeft, kunt u contact opnemen met een van onze adviseurs. Wij denken graag met u mee.

Dit document is opgesteld op 2 juli 2021